

Книжник Д., м. Вінниця

здобувач ступеню вищої освіти «бакалавр»

КОМПОЗИТОРСЬКІ ЕКСПЕРИМЕНТИ У СФЕРІ ФЛЕЙТОВОГО ВИКОНАВСТВА АНДРЕ ЖОЛІВЕ

Постановка проблеми. Флейта, як сольний інструмент, завжди привертала увагу композиторів своєю елегантністю та виразністю звучання. Проте, для багатьох музикантів, флейта стала не лише засобом виразу, а й полотном для експериментів. Андре Жоліве, відомий своїм новаторством та експериментами у музичному світі, відіграє ключову роль у розвитку флейтового виконавства. Його композиції стали не лише втіленням традиційних музичних форм, але й експериментальним полем для нових звукових можливостей. У статті досліджено композиторські експерименти Андре Жоліве в сфері флейтового виконавства, розглянуто його творчий підхід та вплив на сучасну музичну культуру. Із зростанням інтересу до експериментів у музичній творчості, виникає необхідність в ретельному вивченні та аналізі новаторських підходів до композиції, зокрема, у сфері флейтового виконавства. Проте, досі відсутній систематичний аналіз композицій Жоліве, спрямований на розкриття його унікальних прийомів та внеску в розвиток флейтового виконавства. Тому виникає потреба у дослідженні його творчого спадку з погляду новаторських методів та звукових експериментів.

Аналіз наукових публікацій. Теоретичну базу дослідження склали праці з історії, теорії та практики виконавства на духових інструментах В. Качмарчика, Й. Кванца, І. Єрмака, А. Карпяка, В. Апатського, М. Тромліца, Ж. Оттетера. Серед них публікації присвячені виконавській діяльності провідних митців у галузі духового, зокрема флейтового мистецтва, розвитку жанру флейтового концерту, творчості композиторів для духових інструментів.

Методологічна база дослідження про композиторські експерименти у сфері флейтового виконавства Андре Жоліве ґрунтуються на наступних підходах: дослідження композицій Жоліве з використанням методів музикознавства та аналізу музичної форми для виявлення особливостей його композиторського стилю, використання теоретичних підходів для розкриття гармонійних, мелодичних та ритмічних аспектів творчості Жоліве. Ці методологічні підходи сприятимуть ретельному дослідженню та розумінню ролі Андре Жоліве у розвитку флейтового виконавства та музичної культури загалом.

Мета роботи – розкрити основні проблеми та перспективи композиторських експериментів у флейтовому виконавстві Андре Жоліве.

Виклад основного матеріалу. Зміни мистецької парадигми ХХ століття, виникнення нових технік та течій сприяло підвищенню ролі флейти у композиторській творчості ХХ століття. «З виникненням авангарду було продемонстровано невідомі раніше можливості класичного інструменту. Це стало можливим завдяки використанню нетрадиційних прийомів гри» [4, с. 226]. Флейта стала незамінним учасником як ансамблевих та оркестрових колективів, так і викликала інтерес сольних виконавців. Семантика флейтового тембру тяжіла нового поєднання архаїчних особливостей флейтового мистецтва та нових законів хроматизації та інших експериментальних рішень. «Серед особливостей творчості вітчизняних композиторів ХХ виділяють жанрово-стильові метаморфози, полістилістику, прийоми алеаторики, пуантилізму» [5, с. 58].

Композиторські експерименти у сфері флейтового виконавства Андре Жоліве відображаються через кілька ключових аспектів. Жоліве експериментує з новими технічними прийомами та ефектами, які розширюють можливості флейти як сольного інструменту. Жоліве використовує різні техніки дихання, артикуляції та аплікатури для досягнення нових звукових ефектів та виразності. Жоліве використовує різноманітні артикуляційні техніки, такі як флажолети, стаккато, легато, для створення різних звукових ефектів та динамічних контрастів. Він досліджує можливості нестандартних інструментів, таких як альтова та басова флейти, для створення нових звукових текстур і тембральних

комбінацій. Жоліве поєднує флейту з електронними засобами, такими як комп'ютерна обробка звуку, ефекти та синтезатори, для створення нових акустичних пейзажів та звукових експериментів.

Ці технічні інновації допомагають Жоліве втілювати свої музичні ідеї та створювати унікальні та експресивні композиції, що розширюють межі флейтового виконавства і надають нове світло цьому прекрасному інструменту.

Композитор поєднує різні музичні стилі та жанри, включаючи класику, сучасну музику, та елементи етнічних музичних традицій. Синтез стилів і жанрів у творчості Андре Жоліве відображається через поєднання різноманітних музичних елементів та традицій. Жоліве використовує класичні музичні форми та структури, такі як соната, концерт, а також відомі стилістичні прийоми класичної музики для створення своїх композицій. Композитор використовує елементи етнічної музики з різних культур, таких як африканська, азіатська, індійська тощо, що додає його композиціям колориту та екзотичності. Жоліве в своїх творах звертається до прийомів джазової музики, таких як імпровізація, складні гармонії та ритми. Синтез стилів і жанрів у творчості Андре Жоліве відображає його широкий музичний світогляд та творчий підхід до музики. Це дозволяє йому створювати унікальні та неповторні композиції, які поєднують в собі різні музичні традиції та напрями.

Ще одним напрямом є використання не лише звичайних флейти, але і їх модифікацій, альтову та басову флейти, а також екзотичні інструменти, що дозволяє йому створювати унікальні звукові текстури.

Композитор часто відхиляється від традиційних форм. Експерименти з формою і структурою в творчості Андре Жоліве відображаються через його інноваційний підхід до організації музичного матеріалу. Жоліве часто відхиляється від традиційних музичних форм, таких як соната або симфонія, і створює унікальні форми для своїх творів. Він може комбінувати елементи різних форм або створювати цілком нові структури. Ці експерименти з формою і структурою дозволяють Андре Жоліве відкривати нові шляхи для музичного виразу та створювати композиції, які вражають своєю оригінальністю та новаторством.

Використання новаторських звукових ефектів у творчості Андре Жоліве є одним із ключових аспектів його музичного стилю. «Тембр інструменту і виконавський штрих втілює художній задум, наповнює його життям» [6, с. 36] Композитор використовує різні резонансні ефекти, експериментує з різними тембрами інструментів, включаючи використання різних прийомів артикуляції, дихання та виразності, для досягнення різноманітних звукових ефектів. Він комбінує флейту з іншими музичними інструментами та звуковими джерелами, такими як перкусія, електроніка та голоси, для створення унікальних акустичних та тимбральних комбінацій. Жоліве використовує електронні засоби та обробку звуку для створення нових звукових просторів, включаючи ефекти реверберації, деформації, модуляції та дисторшну. Ці новаторські звукові ефекти допомагають Жоліве створювати музику, яка вражає своєю оригінальністю та глибиною емоційного виразу. Вони надають його творчості унікальний звучання та роблять його композиції відмінними від інших. Ці експерименти Андре Жоліве сприяють розвитку флейтового виконавства та створюють нові можливості для музикантів та слухачів.

Висновки. Андре Жоліве відкриває нові горизонти для флейтового виконавства, експериментуючи з різноманітними техніками та звуковими ефектами. Його творчість показує, що флейта може бути багатозаровим та виразним інструментом, здатним виконувати різноманітні жанри та стилі музики. Жоліве успішно поєднує елементи класичної, сучасної, етнічної та експериментальної музики, що дозволяє йому створювати унікальні композиції з власним звучанням. Композиторські експерименти у сфері флейтового виконавства Андре Жоліве є важливим етапом у розвитку сучасної музичної культури, яка відкриває нові можливості для творчості та виконавства на цьому прекрасному інструменті.

Література

1. Голомб М. Транскрипції музичних творів у ХІХ ст. Спроба типології на прикладі творів Фридерика Шопена. Львів : СПОЛОМ, 2000. С. 201-222.

2. Качмарчик В. Й.Й. Кванц – засновник німецької флейтової школи Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. Редкол.: А.Чебиків (голова), М.Криволапов (заступник) та ін. Київ: СПД Пугачов О.В., 2006. Вип.6-7. С. 173
3. Качмарчик В. П. Конічна флейта Т. Бьома — перший етап «тотальної модифікації» конструкції інструмента. *Мистецтвознавство України*. 2004. Вип. 4. С. 117-124.
4. Новосадов Я. Г., Мозгальова Н. Г. Історія становлення флейтового мистецтва. *Науковий часопис НПУ. імені Михайла Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. 2023. Т. 29. с. 222–229
5. Mozgalova, N., & Novosadova, A. (2023). Genre-style innovations in the oeuvre of modern Ukrainian composers. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*, (4), 56-63. <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-4-7>
6. Novosadova, A., Mozgalova, N., & Novosadov, Y. (2024). The figure of G.P. Teleman as one of the founders of the flute repertoire of the baroque era. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*, (4), 36-41. <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2023-4-5>

Корнійчук К., м. Вінниця

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ

Постановка проблеми. Сучасне інформатизоване суспільство відчуває гостру потребу у пристосуванні до умов полікультурного світу. Полікультурна освіта забезпечує підтримку особистості в умовах інтеграції різних культур та націй. Її основною метою є розуміння здобувачами освіти культурної ідентичності. Полікультурна освіта включає елементи вивчення традицій та звичаїв різних культур, історії та є основою міжкультурного спілкування. Концептуальні засади полікультурної освіти майбутніх учителів хореографії